

**ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ**

І.С. Гриник

Луцкий национальный технический университет, igrinik421@gmail.com

Аналіз ряду літературних джерел [1-2] показав, що на даний час не розроблено єдиного методу оцінки ефективності фінансового забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку. Країни Європи мають різні фінансові можливості реалізації Цілей сталого розвитку, а також значний досвід формування ефективної системи фінансового забезпечення сталого розвитку.

Сталий розвиток передбачає гармонійне поєднання трьох компонент або сфер – соціальної, економічної та екологічної. Визначені на глобальному рівні Цілі сталого розвитку до 2030 року передбачають 17 цільових орієнтирів. Вказані цільові орієнтири можна згрупувати за трьома сферами (соціальною, економічною та екологічною), до кожної з них входить по 5-6 Цілей сталого розвитку. Фінансове забезпечення сталого розвитку – це сьогодні дуже важливе завдання для усіх країн світу, адже без належної фінансово підтримки дуже важко перебудувати економіку на модель сталого розвитку. Джерела фінансування сталого розвитку можуть бути різні: власні кошти суб'єктів бізнесу, державне фінансування, внутрішні та іноземні інвестиції, міжнародна фінансова допомога, банківське кредитування, залучення коштів населення та громадських організацій та інші джерела.

Для оцінки ефективності фінансового забезпечення реалізації кожної Цілі сталого розвитку доцільно вибрати відносні показники, які відображатимуть результати залучення та використання фінансових ресурсів з різних джерел. Не можна підібрати одного показника, який би дозволив комплексно оцінити ефективність фінансового забезпечення реалізації одночасно усіх та окремих Цілей сталого розвитку. Тому доцільно визначати ефективність поетапно, по кожній з 17 Цілей сталого розвитку окремо. Потім узагальнювати оцінку за окремими компонентами або сферами сталого розвитку.

На завершення це дозволить провести інтегральну оцінку ефективності фінансового забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку. Для успішної реалізації усіх виділених етапів оцінки доцільно провести стандартизацію показників, які характеризують ефективність фінансового забезпечення, та перейти до безрозмірних величин – індексів.

Значення індексів можна узагальнювати за окремими показниками, підкритеріями, критеріями оцінки ефективності фінансового забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку та в кінці провести узагальнюючу на основі інтегрального індексу. Таку оцінку доцільно провести для регіонів Польщі та України. Це дозволить виявити переваги та недоліки для кожного регіону та розробити спільні стратегії підвищення ефективності фінансового забезпечення реалізації Цілей сталого розвитку. Це також сприятиме прискоренню процесу інтеграції України до Європейського Союзу.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади проведення багатокритеріальної оцінки та обґрунтування стратегій фінансового забезпечення сталого розвитку для регіонів Польщі та України.

Традиційно виділяють три важливі компоненти дослідження сталого розвитку регіону: економічна, соціальна та екологічна. Кожна з цих компонент охоплює окрему сферу діяльності та передбачає вивчення багатьох показників, які з різних сторін дозволять вивчити особливості фінансового забезпечення сталого розвитку.

Для проведення комплексної оцінки потрібно використовувати статистичні методи багатовимірної аналізи даних. Потрібно виділити для кожної з 17 Цілей сталого розвитку сукупність основних показників, які характеризуватимуть ефективність фінансування для її досягнення. Також важливо розробити узагальнюючі показники ефективності фінансування по кожній Цілі сталого розвитку. Враховуючи те, що Цілі сталого розвитку можна згрупувати по компонентах сталого розвитку (соціальна, економічна, екологічна), то доцільно також визначити відповідні узагальнюючі показники. На завершальному етапі потрібно розробити узагальнюючий показник, який буде характеризувати ефективність фінансового забезпечення сталого розвитку по окремому регіону, групі регіонів, країні. Це дозволить провести їх групування та для кожної групи розробити стратегії підвищення ефективності фінансового забезпечення сталого розвитку.

Інформаційною базою проведення дослідження стануть офіційні дані центральних статистичних та фінансових державних інституцій, а також статистичні дані Центрального банку цих країни за останні 5 років.

17 Цілей сталого розвитку до 2030 року доцільно розділити за компонентами: соціальна компонента (цілі 1, 3, 4, 5, 10, 16), економічна компонента (цілі 2, 8, 9, 11, 17), екологічна компонента (цілі 6, 7, 12, 13, 14, 15). Для оцінки ефективності фінансового забезпечення сталого розвитку по кожній Цілі потрібно виділити показники-індикатори.

Враховуючи те, що вказані показники мають різні одиниці виміру та рівень спрямованості, для цілей проведення комплексної оцінки доцільно провести їх трансформацію у безрозмірні величини – індекси. Це дозволить узагальнювати рівень ефективності фінансового забезпечення сталого розвитку регіону як по окремій компоненті, так і в цілому по усіх компонентах за окремі роки аналізованого періоду.

Список использованных источников

1. Tulai, O.(2018). Suchasnyi stan ta problemy finansovoho zabezpechennia staloho rozvytku ahro-promyslovoho sektoru [Current state and problems of financial support of sustainable development of the agro-industrial sector]. Sviv finansiv. [The world of finance], 3 (56), 104–116.
2. Vakhovych, I. M., Ropotan, I. V. (2013). Finansovi dzherela zabezpechennia staloho rozvytku reghionu [Financial sources of sustainable development of the region]. Visnyk Universytetu bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy. [Bulletin of the university of banking of the National bank of Ukraine], 1 (16), 26–29.